Europos Parlamentas
2014-2019

Plenarinio posėdžio dokumentas

B8-0179/2017

8.3.2017

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 216 straipsnio 2 dalį

dėl kliūčių ES piliečiams laisvai judėti ir dirbti vidaus rinkoje
(2016/3042(RSP))

Cecilia Wikström
Peticijų komiteto vardu

B8-0179/2017

Europos Parlamento rezoliucija dėl kliūčių ES piliečiams laisvai judėti ir dirbti vidaus rinkoje
(2016/3042(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 3 straipsnio 2 dalį,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) IV ir V antraštes, taip pat į 4 straipsnio 2 dalies a punktą ir 20, 21, 26, 45–48 bei 153 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 5 straipsnio 2 dalį, 30, 31 ir 47 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo[1],

– atsižvelgdamas į 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 987/2009, nustatantį Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką[2],

– atsižvelgdamas į 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje[3],

– atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/589 dėl Europos užimtumo tarnybų tinklo (EURES) darbuotojų galimybių naudotis judumo skatinimo paslaugomis ir geresnės darbo rinkų integracijos ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 492/2011 ir (ES) Nr. 1296/2013[4],

– atsižvelgdamas į 1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje[5],

– atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančią Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančią Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB[6],

– atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo[7],

[1] OL L 166, 2004 4 30, p. 1.
[2] OL L 284, 2009 10 30, p. 1.
[3] OL L 141, 2011 5 27, p. 1.
[4] OL L 107, 2016 4 22, p. 1.
[5] OL L 18, 1997 1 21, p. 1.
[6] OL L 158, 2004 4 30, p. 77.
[7] OL L 255, 2005 9 30, p. 22.

– atsižvelgdamas į 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo[1],

– atsižvelgdamas į 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/55/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacijos sistemą (IMI reglamentas)[2],

– atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/54/ES dėl priemonių, kad darbuotojai galėtų lengviau naudotis laisvo darbuotojų judėjimo teisėmis[3],

– atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/67/ES dėl Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje vykdymo užtikrinimo ir kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą (IMI reglamentas)[4],

– atsižvelgdamas į 2009 m. liepos 2 d. Komisijos komunikatą dėl geresnio Direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje nuostatų perkėlimo ir taikymo gairių (COM(2009) 0313),

– atsižvelgdamas į 2013 m. lapkričio 25 d. Komisijos komunikatą „Laisvas ES piliečių ir jų šeimos narių judėjimas. Penki veiksmai, kuriais siekiama pokyčių“ (COM(2013) 0837),

– atsižvelgdamas į 2017 m. sausio 24 d. ES pilietybės ataskaitą „Piliečių teisių stiprinimas demokratinių pokyčių Sąjungoje“ (COM(2017) 0030),

– atsižvelgdamas į savo 2011 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl laisvo darbuotojų judėjimo Europos Sąjungoje[5],

– atsižvelgdamas į savo 2014 m. sausio 14 d. rezoliuciją dėl socialinės apsaugos visiems, įskaitant savarankiškai dirbančius asmenis[6],

– atsižvelgdamas į savo 2014 m. sausio 16 d rezoliuciją dėl pagarbos pagrindinei teisei laisvai judėti ES[7],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 216 straipsnio 2 dalį,

A. kadangi Peticijų komitetas yra gavęs kelias peticijas, kuriose keliami susirūpinti verčiantys klausimai dėl įvairių kliūčių, su kuriomis ES piliečiai susiduria naudodamiesi

[1] OL L 88, 2011 4 4, p. 45.
[2] OL L 354, 2013 12 28, p. 132.
[3] OL L 128, 2014 4 30, p. 8.
[4] OL L 159, 2014 5 28, p. 11.
[5] OL C 168E, 2013 6 14, p. 88.
[6] OL C 482, 2016 12 23, p. 48.
[7] OL C 482, 2016 12 23, p. 114.

judėjimo laisve;

B. kadangi tai, kad kai kurios valstybės narės nepripažįsta LGBTI asmenų santuokų ar teisinių sąjungų, gali būti kliūtis šiems asmenims ir jų partneriams laisvai judėti Sąjungoje ir tose šalyse gauti kai kurias socialines išmokas ar viešąsias paslaugas;

C. kadangi 2016 m. spalio 11 d. vykusiame Peticijų komiteto posėdyje buvo surengtas klausymas „Kliūtys ES piliečiams laisvai judėti ir dirbti vidaus rinkoje, apie kurias yra pranešę peticijų pateikėjai“;

D. kadangi judėjimo laisvė yra pagrindinė ES piliečių teisė ir ji nepaprastai svarbi Sąjungos socialinei ir ekonominei sanglaudai, siekiant užtikrinti visapusišką užimtumą ir socialinę pažangą;

E. kadangi, kaip pažymėjo keli peticijos pateikėjai, darbuotojų judėjimo laisvė buvo pažeista keliose valstybėse narėse; kadangi kartais judūs ES piliečiai vengia naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis dėl to, kad bijo būti išsiųsti, o taip faktiškai varžoma jų pagrindinė teisė gauti sveikatos priežiūros paslaugas;

F. kadangi dėl ekonomikos krizės ir kovos su ja priemonių išaugo socialinė ir ekonominė nelygybė ir padaugėjo ekonominės migracijos ES viduje atvejų; kadangi tam reikėtų skirti deramą dėmesį, o buveinės ir priimančiosios valstybės narės bei susijusios ES institucijos turėtų parengti konkrečias koordinavimo priemones;

G. kadangi darbuotojų judumas ES gali būti iššūkis nacionalinėms darbo rinkoms, kuriam atremti būtini tiksliniai sprendimai, tačiau jis gali ir prisidėti prie jų teisingumo didinimo su sąlyga, kad bus visapusiškai saugomos pagrindinės darbuotojų teisės;

H. kadangi valstybės narės ir ES institucijos dalijasi atsakomybe už tai, kad laisvo judėjimo principai būtų naudingi piliečiams, augimui, ekonominiam ir socialiniam vystymuisi bei užimtumui, taip pat už tai, kad atitinkamos ES teisės aktų sistemos perkėlimas į nacionalinę teisę ir įgyvendinimas būtų veiksmingesnis;

I. kadangi kai kada mobiliųjų ES darbuotojų ir jų šeimos narių socialinei apsaugai būdinga nelygybė ir ji būna neprognozuojama;

J. kadangi teisės į socialinę apsaugą turėtų būti užtikrinamos nediskriminuojant nuolatinių, sezoninių ar tarpvalstybinių darbuotojų ir tų, kurių vykdoma veikla susijusi su paslaugų teikimu;

K. kadangi paprastųjų vekselių naudojimas darbo santykių srityje gali būti neteisingas ir diskriminuojamojo pobūdžio darbuotojų atžvilgiu ir dėl to jiems gali kilti kliūčių norint pasinaudoti savo laisvo judėjimo vidaus rinkoje teise;

L. kadangi peticijos pateikėjai nerimauja dėl nepakankamai užtikrinamo plačiajuosčio ryšio – ypač atokiose, kaimo ir kalnuotose vietovėse – taip pat dėl to, kad reklamuojamas ir faktinis plačiajuosčio ryšio greitis skiriasi, o dėl to neigiamai veikiama vartotojų apsauga vidaus rinkoje ir varžoma prieiga prie informacijos ir paslaugų;

1. ragina valstybes nares laikantis subsidiarumo principo atsisakyti bet kokios diskriminacinės praktikos ir bereikalingų kliūčių savo reglamentuose, kad ES piliečiai ir jų šeimos nariai, įskaitant šeimos narius, kurie nėra ES piliečiai, galėtų naudotis teise atvykti į jų teritoriją ir joje gyventi, taip pat savo socialinėmis teisėmis ir tuo pačiu užtikrinti didesnį savo administracijos veiksmingumą, siekiant palengvinti darbo jėgos judumą ES;

2. reiškia didžiulį susirūpinimą dėl kai kurių valstybių narių taikomos praktikos, kuri pažeidžia laisvo darbuotojų judėjimo principą, išsiųsti jose dirbančius ES piliečius vos baigus galioti jų darbo sutarčiai;

3. ragina Komisiją išaiškinti, atnaujinti ir papildyti savo gaires geresniam Direktyvos 2004/38/EB perkėlimui į nacionalinę teisę ir taikymui užtikrinti, siekiant visų pirma į jas įtraukti pastarojo meto Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimus (bylos C-456/12[1] ir C-457/12[2]); rekomenduoja naudoti perkėlimo į nacionalinę teisę įgyvendinimo planus, siekiant užtikrinti visapusišką ir tinkamą įgyvendinimą;

4. atkreipia dėmesį į vienodo darbo užmokesčio už vienodą darbą principą ir apgailestauja, kad kai kurios valstybės neužtikrina socialinės apsaugos darbuotojams, kurie nėra ES piliečiai; primygtinai ragina valstybes nares laikytis šiuo metu galiojančių ES teisės aktų ir pagrindinių darbo teisės principų, siekiant apsaugoti visus ES darbuotojus; ragina aiškiau apibrėžti sąlygas, kad ES piliečiai ir trečiosios šalies pilietybę turintys šeimos nariai galėtų naudotis savo socialinės teisėmis;

5. teigiamai vertina tai, kad sukurti elektroniniai socialinės apsaugos informacijos mainai (EESSI), padedantys visos ES socialinės apsaugos tarnyboms greičiau ir saugiau keistis informacija; ragina valstybes nares gerinti savo technologinį pajėgumą, siekiant prisitaikyti prie naujo tipo informacijos mainų; ragina įvertinti galimybes skatinti tarpvalstybines kolektyvines sutartis ir kurti Europos platformas gerai praktikai skatinti;

6. ragina valstybes nares susikurti vieną nacionalinę interneto svetainę, kaip numatyta Direktyvoje 2014/67/ES; ragina Komisiją ir valstybes nares gerinti savo orientavimo ir konsultavimo veiklą, siekiant remti piliečių laisves judėti, dirbti ir mokytis kitose valstybėse narėse bei didinti visuomenės informavimą; ragina Komisiją užtikrinti didesnį priemonių, sukurtų siekiant teikti informaciją apie galimybes dirbti ir mokytis visoje ES, pvz., portalų EURES ir PLOTEUS, veiksmingumą bei išsamiau apie juos informuoti visuomenę; atkreipia dėmesį į naująjį EURES reglamentą (Reglamentą (ES) 2016/589), kuriuo siekiama užtikrinti, kad EURES taptų veiksminga užimtumo užtikrinant gerą darbo jėgos judėjimą ES priemone; pabrėžia, kad geresnė konsulinė pagalba ir bendradarbiavimas leidžia padidinti asmenų asmeninio statuso supratimą ir apsaugoti mobiliųjų darbuotojų arba studentų pagrindines teises bei padeda jiems sklandžiai integruotis priimančiojoje valstybėje narėje;

7. kviečia valstybes nares parengti aiškias gaires ir tinkamai apmokyti valstybės tarnautojus bei administracijos darbuotojus, kurių darbas susijęs su ES ir ne ES piliečių,

[1] 2014 m. kovo 12 d. Teisingumo Teismo sprendimas (Didžioji kolegija) *O. prieš Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel prieš B.*, ECLI:EU:C:2014:135.
[2] 2014 m. kovo 12 d. Teisingumo Teismo sprendimas (Didžioji kolegija) *S. prieš Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel prieš G.*, ECLI:EU:C:2014:136.

darbuotojų ir jų šeimos narių, teisėtai gyvenančių ES, socialinių teisių įgyvendinimu;

8. ragina stiprinti tinklą SOLVIT, pvz., sukuriant pagalbos liniją, ar visas kitas kompetentingas įstaigas, į kurias ES piliečiai galėtų konkrečiai kreiptis vidaus rinkos klausimai, kad, iškilus kliūčiai pasinaudoti savo teise laisvai judėti, jie ir jų šeimos nariai galėtų laiku gauti informaciją ir pagalbą;

9. ragina gerinti statistikos duomenų apie piliečių, kurie naudojasi galimybe perkelti savo socialines teises iš vienos valstybės narės į kitą, skaičių rinkimą ir tvarkymą, siekiant dar labiau gerinti koordinavimą tarp valstybių narių ir stiprinti ES piliečių teises priimant politinius sprendimus, skirtus aukštesnio lygio socialinei apsaugai užtikrinti;

10. ragina labiau suderinti įprastinės gyvenamosios vietos aiškinimą;

11. apgailestauja, kad dėl nesugebėjimo koordinuoti teisių į socialinę apsaugą ES gyventojams kyla kliūčių, ir ragina valstybes nares visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 987/2009, nustatantį Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką, siekiant užtikrinti socialinės apsaugos išmokų (t. y. valstybės mokamų pensijų, sveikatos draudimo, bedarbio pašalpų ir šeimos išmokų) perkeliamumą bei, savo ruožtu, mažinti darbo jėgos judumo ES kliūtis; ragina imtis ryžtingų ir veiksmingų veiksmų, kad kiekvienas asmuo visoje ES galėtų naudotis koordinuota visų socialinių įmokų ir išmokų sistema, pvz., tai galėtų būti socialinės apsaugos kortelė, kuria būtų siekiama pagerinti galimybes atsekti socialinės apsaugos įmokas ir teises į jas[1];

12. ragina valstybes nares skubiai pradėti taikyti ES neįgaliojo kortelę, kuria naudojantis neįgaliesiems būtų lengviau keliauti ir judėti iš vienos valstybės narės į kitą;

13. apgailestauja, kad ES piliečiai negali naudotis kitos valstybės narės nacionaline viešąją sveikatos priežiūros sistema, nors tai yra teisė, nustatyta Direktyvoje 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo, Reglamente (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ir susijusioje ES Teisingumo Teismo praktikoje[2];

14. prašo labiau koordinuoti ES apmokestinimo sistemą, kad be kitų svarbių klausimų, pvz., apsaugos nuo mokesčių dempingo, būtų išspręsta dvigubo apmokestinimo problema;

15. pažymi, kad dėl laisvo asmenų judėjimo daugėja klausimų, susijusių su tarpvalstybine vaiko globa; ragina užtikrinti didesnį konsulinį ir teisminį valstybių narių

[1] Bandomasis projektas „Socialinės apsaugos kortelė“ (2016_04.037717_3) buvo įgyvendinamas 2016 m. ir 2017 m. pradžioje parengiant galimybių studiją „Europos judumo portalas, skirtas socialinei apsaugai. Socialinė apsauga vienu spustelėjimu“ (angl. *European mobility portal on social security – Social security at your fingertips*).

[2] Pvz.: 1998 m. balandžio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Kohll prieš Union des caisses de maladie*, C-158/96, ECLI:EU:C:1998:171. 1998 m. balandžio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Decker prieš Union des caisses de maladie*, C-120/95, ECLI:EU:C:1998:167. arba 2005 m. balandžio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Annette Keller paveldėtojai prieš Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) ir Instituto Nacional de Gestión Sanitaria (Ingesa)*, C-145/03, ECLI:EU:C:2005:211.

bendradarbiavimą nagrinėjant vaiko globos bylas; teigiamai vertina šiuo metu vykstančią reglamento „Briuselis IIa“ peržiūrą;

16. smerkia tuščių paprastųjų vekselių naudojimo darbo santykių srityje praktiką – taip darbdaviui lengviau išsireikalauti atlyginti galimus nuostolius ir išvengti ilgo bylinėjimosi darbo teismuose, kartu nukreipiant prievolę įrodyti kaltumą ir nuostolių dydį; įspėja, kad dėl šių tuščių paprastųjų vekselių piliečiams sunkiau naudotis savo teise laisvai judėti vidaus rinkoje; ragina valstybes nares priimti teisės aktus, kuriais visoje ES būtų uždrausta naudoti tuščius paprastuosius vekselius darbo santykių srityje; ragina Komisiją parengti valstybėms narėms rekomendaciją dėl būtinybės griežtai uždrausti tuščių paprastųjų vekselių naudojimą darbo santykių srityje;

17. reiškia susirūpinimą dėl sunkumų, su kuriais peticijos pateikėjai susiduria siekdami savo profesinės kvalifikacijos pripažinimo visoje Europoje; ragina valstybes nares labiau standartizuoti akademinius titulus ir tęstinių studijų diplomus, sistemingai naudoti Vidaus rinkos informacinę sistemą (IMI), siekiant užtikrinti geresnį administracinį bendradarbiavimą, taip pat nustatyti paprastesnes ir greitesnes profesinių kvalifikacijų pripažinimo procedūras ir nuolatinio profesinio tobulėjimo reikalavimus, kurių reikia kvalifikuotiems profesionalams, planuojantiems dirbti kitoje valstybėje narėje, vengiant bet kokios diskriminacijos, kaip reikalaujama pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, ir kartu paisant priimančiosios šalies reikalavimų visapusiškai laikantis Direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo;

18. yra įsitikinęs, kad judumo koordinavimas turėtų būti visapusiškas reglamentavimo procesas, kuriuo būtų siekiama užtikrinti stabilias kokybiškas darbo vietas, įskaitant veiksmingas socialines teises, ir veiksmingai kovoti su visų formų diskriminacija ir nesaugumu;

19. mano, kad ES ir jos valstybės narės turi sėkmingai spręsti įsidarbinimo galimybių trūkumo ir nederamos socialinės apsaugos darbuotojų gimtajame regione problemą, siekiant užtikrinti, kad judumas būtų savanoriškas;

20. ragina Komisiją užtikrinti veiksmingą Bendrosios telekomunikacijų rinkos reglamento, į kurį bus įtrauktos nuostatos dėl vartotojų informavimo apie minimalų, paprastai prieinamą, maksimalų ir reklamuojamą plačiajuosčio ryšio greitį, stebėseną ir įgyvendinimą; atsižvelgdamas į tai, palaiko informavimo skatinimo kampanijas, kuriomis siekiama naikinti klaidinamą reklamą;

21. ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti Direktyvą 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo ir užtikrinti, kad už tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas būtų atlyginama veiksmingai ir laiku, įskaitant vaistų kompensavimą, kuris gali būti savavališkos diskriminacijos priemonė arba nepagrįsta laisvo judėjimo kliūtis.

22. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.